

νεύρων μας, ν' άπεικάσουμε τόν παλμό της καρδιάς μας, νά βρούμε της ψυχής μας τά ιδανικά. Γιατί τάχα σέ στιγμή χυδαιότητας πιάστηκε ή γεννήθηκε ο Σιλβεστρέλλη; Μήπως γιατί έμαθε πιστά νά υπηρετή τους σκοπούς της πατρίδας του; Νά κάνει τδ άσπρο μαύρο και τδ μαύρο άσπρο όταν τόν συμφέρει; Τδ καθήκον του έκαμε. Κ' έμεινε σ' έμάς τδ καθήκον ν' άποδείξουμε τδ αντίθετο. Και νά τ' άποδείξουμε όχι με ξεφωνητά παρά με άληθειες. Όχι με τή μορφή μας παρά με τήν ψυχή μας. Είμαστε Σλαβί, Βλάχοι, Όστρογόθιοι, Άτσιγγανοί; Είμαστε, ναι. Ούνος ήταν κι ο Άττίλας μά έκαμε τή Ρώμη σας νά τρέμη και τόν Πάπα σας νά συρθή γονατιστός μπροστά του. Άς δείξουμε κ' έμεις τήν ψυχή μας και τότε καθήστε νά μιλάτε για τήν πηγή και τδ σάϊ της. Μά ως τότε δέ θέλουμε φιλέλληνες. Εόνουχιστές δέ μάς χρειάζονται. Πέρασαν και πέρασαν ως τώρα κόπάδια κ' έσπειραν στδ διάβα τους μοιρολάτρες, ζητιάνους και ύμφαλοσκόπους άκαμάτες. Δέ θ' άρηθώ πώς ήταν άπ' άρχης στδ αίμα μας ή ψώρα. Μά και τδ δικό σας θυμιατήρι μάς τήν έκαμ. άγιάτρευτη. Προτιμώμαι λοιπόν τους μισέλληνες. Τά λόγια τους, τά πικρά και τ' άδικα-μπορεί νά καταντήσουνε κεντρί μιά μέρα κα, νά ξανάφουν θαυματουργό τδ αίμα μας.

Άπό τά ναουρίσματα της γιαγιάς μου προτιμώ τή βέργα του πατέρα μου.

ΠΕΤΡΟΣ ΑΒΡΑΜΗΣ

NOBALIS

ΟΙ ΥΜΝΟΙ ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

III

Μιά φορά που έχυνα πικρά δάκρυα, που ή έλπίδα μου σκορπιζονταν λυωμένη σέ θλίψη και στεκόμωνα μονάχος στδν ξηρό λόφο που έκρυβε σέ στενό και σκοτεινό χώρο της ζωής μου τή μορφή μονάχος όπως δέν βρέθηκε ακόμα κανένας πλειό μονάχος, πιασμένος από ανέκφραστη στενοχώρια, αδύνατος, με μόνο μιά σκέψη της αθλιότητας ακόμα: —καθώς κύτταξα εκεί γύρω μου για βοήθεια και νά προχωρήσω δέ μπορούσα ούτε νά γυρίσω και μ' άτέλειωτη λαχτάρα κρεμνιόμωνα σέ ζωή πώ-

φευγε και δυνώντανε: τότε ήρθε από γαλάζια μάκρη άπ' τή ύψη της παλινός μου εύτυχίας άξαφνο σκοτεινιάσμα και με μάς έκοψε τδ δεσμό του φωτός. Μακριά έφυγε ή γήινη μέγαλοπρέπεια κ' ή λύπη μου μαζί της, κ' ή μελαγχολία μου χύθηκε σέ νέο άνεξερεύντο κόσμο.

Σύ της νύχτας ένθουσιασμέ, έπνε τούρανού ήρθες σέ μένα: ο τόπος άλαφρά άνασκηώθηκε, από πάνω άπ' αυτόν φτερούγιζε τδ έλευθερωμένο, άγέννητο πνεύμα μου. Σύγνεφο σκόνης γίνκε ο λόφος κ' άνάμεσα στδ σύγνεφο είδα τά φωτισμένα χαρακτηριστικά της άγαπημένης.

Στά μάτια της βρισκότανε ή αιωνιότητα, έπιασα τά χέρια της και τά δάκρυα γενήκαν δεσμός λαμπρός κ' άδιάσπαστος. Χιλιάδες χρόνια σά καταγιόδα έφυγαν μακριά. Στδ λαιμό της έχυνα στδ νέα ζωή δάκρυα μαγευτικά. —Ήταν τδ πρώτο και μόνο μου όνειρο και πρώτ' από τότε νοιώθω πίστη αιώνια κ' άμετάβλητη στδν ούρανό της νύχτας και στδ φώς του: τήν άγαπημένη.

ΝΥΧΤΟΠΟΥΛΑΙ

ΚΑΤΑΚΕΦΑΛΑ

Μοναρχικά δέν ήτανε τά άρθρα της «Έστίας» κ' άδικα της ριχτήκανε οι «θεσμομανείς» πατριώτες. Ήτανε άρθρα άντικοινοβουλευτικά, που θά πούνε πατριωτικά, γιατί χτυπούσανε τή φοβερή αυτή ρουσφετοφάμπρικα που τή λένε Βουλή, μά που τίποτ' άλλο δέν είναι παρά μιά άνάθρα από τήν όποιαν ξεχύνονται άδιάκοπα, χρόνια και χρόνια τώρα, όλες οι κακίες κ' όλες οι συμφορές που καταπλημμύρισαν αυτόν τόν τόπο.

Μοναρχία δέν ζήτησε ή «Έστία» γιατί δέν βλέπει πουθενά τόν ίκανό Μονάρχη. Άν τόν έβλεπε, θά τήν ζητούσε, είμαστε βέβαιοι, γιατί ξέρούμε τις άρχές που έχει—άρχές άντιδημοκρατικές κ' «αντικυκλοφορικές»—άρχές που τήν κάνουν νά βλέπη πιό ξάστερα από κάθε άλλη εφημερίδα τά χάλια μας, που τά χρωστάμε όλα στδ χιλιοκουρελιασμένο Σύσταγμα μας και στδν Συνταγματικό λεπροκομείο της οδού Σταδίου.

Τά άρθρα αυτά από καιρό τριγυρνάνε ολοζώντανα μέσα στά γραφεία της «Έστίας» από χρόνια άγωνίζονται νά σπάσουν τις πόρτες και νά πεταχτούνε έξω για νά αναπνεύσουν τόν καθαρόν άέρα, και μόλις τώρα τ' άποφάσισαν νά μισανοίξουν τά παρά-

θυρα και νά βγάλουν έξω, δειλά δειλά, τδ κεφάλι τους.

Τά είδαμε και μεις, μά δέ θά τά χειροκροτήσουμε, και μή μάς πόνετε με τις πέτρες, ώ Συνταγματοδρεμμένοι πολίτες. Έτσι που βγήκαν καλύτερα νά μήν έβγαίναν. Και τά παράθυρα καλύτερα νά τάφιναν σφαλιστά, αφού δέν είχαν τδ κουράγιο νά τάνοίξουν διάπλατα και νά δείξουν άπ' αυτά δλακαίρο τδ άναστημά τους. Καλύτερα νάμειναν μέσα στά γραφεία της «Έστίας» ακόμα, όπως έμειναν τόσα χρόνια, όσο νάποχτήσουν τδ κουράγιο αυτό.

*

*

Με τή γλώσσα και με τόν τρόπο που μίλησαν τά άρθρα αυτά, σέ ποιούς μίλησαν; Σέ μάς τους λίγους που κατορθώσαμε νά τά νοιώσουμε και που δέν περιμέναμε νά μάς ξεσκεπάσει ή «Έστία» μ' αυτά τδ μεγάλο κοινοβουλευτικό καζάνι για νά δούμε τά βρωμοσκούληκα που βράζουν μέσα του—και στους άλλους, πούναι λίγοι πάλι κ' αυτοί κ' άρπαζαν με λαχτάρα τά άρθρα της για νά δημοκοπήσουν μ' αυτά, για νά σαλιαρίσουν για θεσμούς και για Συντάγματα και για έλευθερίες λαού, σκλαβωμένου στά βρωμερά τους συμφέροντα, και για νά παρουσιαστούνε μιά φορ' ακόμα στά μάτια του λαού αυτού, του θεόστραβου, που με τά ίδια τά βρωμόχερά τους τού τάβγαλαν τά μάτια, για κηδεμόνες κ' άντιλήπτορες.

Λίγοι λοιπόν τά είδαν τάρθρα αυτά, που δέν είχαν και καμμι' άνάγκη νά τά δούν. Κι' έ πολυς ο κόσμος, που ίσια ίσια έπρεπε νά τά δει και νά φωτιστεί, δέν είδε τίποτα, γιατί του μίλησαν μιά γλώσσα ψεύτικη που δέν τήν έννοιωσε, γιατί του τά έπρόσφεραν όχι σκέτα και άγνά, μά με γαρνιτούρα από έπιτηδευμένες φράσεις κ' από ρητορικές άποστροφές κ' από κάθε είδους δημοσιογραφικές κονσέρβες που κατορθώνουν νά σκεπάζουν τήν Άλήθεια—όταν, έννοείται, ύπάρχει και Άλήθεια από κάτω άπ' αυτά—και νά μή τήν αφήνουν ούτε τήν άκρη της μύτης νά δείξη.

*

*

Άν είχε σκοπό νά κάνη καλό ή «Έστία», κ' όχι μονάχα νά προκαλέσει συζήτηση με τους δημοκόπους συναδέλφους της, έτσι έπρεπε νά μιλήσει: Άπλά, ξάστερα, τσεκουράτα. Νά χτυπήσει κατακέφαλα τή Βουλή. Νά δείξη στδ λαό τις άλυσιδες που του μαστορεύουν εκεί μέσα. Νά ζητήσει τήν συντρομή του κατά των Ρωμιών αυτών Βουλγαρών που τόν άτιμάζουν σήμερα. Νά του φωνάξη πώς

2) ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΤΥΦΛΑ

(συνέχεια)

Τέλος ρούφηξε ό,τι είχε άπομείνει στδ παγούρι, και σηκώθηκε και κίνησε για τδ χωριό. «Έχει ο Θεός, έλεγε γυρίζοντας, θά τδ βολέψουμε κ' αυτό πίνω από λιγώτερο και βγάξω τδ χειμώνα' κατόπι βλέπομε». Άμα τελείωσε αυτό τόν λογαριασμό, έφτασε στδ χωριό.

Αυτή τή φορά όμως δέν πήγε νά καθίση κάτω από τόν πλατάνο της Έκκλησίας, όπου ξαπόστνε πάντοτε, όντας γύριζ' από τ' άμπέλια κ' έλεγε τόσα καλά χαμπάρια για τού καθενός τδ χτήμα, μόνο τράβηξε ίσια στδ σπίτι του. Δέν τόν άφηνε ή καρδιά τόν καημένο τόν παπά νά καθίση στδ ίδιο τδ μέρος, και νά διηγηθή άπ' εκεί τδ κακό που είδαν τά μάτια του. Έκρινε μόνο με τόν προστδ του χωριού, που 'χε βγή επίτηδες και τόν περίμενε για νά πάρη τήν άπόφαση. Ό προστδς ύστερα τδ 'πε στ' άργαστήρια, και γιόμισε με μιάς τδ χωριό. Άπό τους

πρώτους μάλιστα, που πήραν τδ χαμπάρι ήταν κ' ή κυρά πρεσβυτέρα.

Γ.

Όνας πήγε ο Παπασπύρος στδ σπίτι, ή παπαδιά του έλειπε, κ' έλειπε ώρα πολλή. Πήγε νά διηγηθή πρώτ' πρωί στδς γειτόνισσες τδ ένωρο, που είχε ιδη για τ' άμπέλια. Άμα άκουσε όμως τόν έρχομό του παπά, έτρεξε κ' εκείνη στδ σπίτι για νά τόν παρηγορήσει και για νά του καυχρηστή δά όπως καυχιόνταν πάντοτε, για τήν καρδιά της τήν καθάρια και για τήν άθωά της τήν ψυχή, που προφήτευσε όλα τά γενόμενα. Ό παπας όμως δέν είχε δρεξη ν' άκούση και τώρα τες συνειθισμένες τες γλυυίες της παπαδιάς, και, πριν του άνοίξη τή φυλλάδα, της έκοψε τδ βήχα.

—Για πέ μου, παπαδιά, της λέει, άν κάμωμε οικονομία, θά μπορούσαμε νά βγάλωμε τδ χειμώνα με τδ κρασί που έχομε; Έγώ λογάριζα νά περάσωμε ως τ' Άγιαντριά. Ός πόσο νάχη τδ βουτσι ακόμα μέσα;

—Άμ' στάσου δά, εύλογημένε, τ' άπλογιέτ' εκείνη, νά σέ ρωτήσω νά μου πης πρώτα τά μαντάτ' όπ' τ' άμπέλια, και τδ κρασί, όσο άφησες, στδ βουτσι είναι, δέν τδ πίνει κανένας.

—Τι μαντάτα και ξεμαντάτα γυρεύεις. Στ' άμπέλια

μόνον κούτσουρα έμειναν. Κύταξε, λοιπόν, νά κάμωμε οικονομία στδ κρασί.

—Τώρα βάλθηκες νά κάμης τήν οικονομία, παπά μου; Ός τώρα που ήσουν; Δέν ξέρεις τδ μύθο που λέει πως τά καλά τά παιδιά πριν πεινάσουν μαγεράουν; Θαρρώ πως με τδ κρασί που έχει τδ βουτσι τδ μήνα δέν τόν βγάξεις.

Είχε στενοχωρηθή πολύ ο φουκαρής ο Παπασπύρος και με τδ κακό που έπαθαν τ' άμπέλια, μά τά τελευταία τά λόγια της παπαδιάς τόν άντερκόψαν. Νά μήν έχη κρασί, λέει νά βγάλη τδ μήνα; Άλλ' αυτό ήταν φοβερό, ήταν πράμα, που δέ μπορούσε νά χωρέση στδ κεφάλι του παπά.

—Μπρέ έλα στά σωστά σου, εύλογημένη, της λέει, και μή μου κουβεντιάζεις παραμύθια, και μου κάμεις τδ μυλό μου άνω-κάτω. Έγώ σου είπα πως έλογάριαζα νά περάσω ως τ' Άγιαντριά, κ' έσύ μου λες τέτοια λόγια;

—Ός τ' Άγιαντριά, λέει; χά, χά, χά! Σά δέν πιστεύεις, παπά μου, νά, άναψε δαδί και κατέβα στδ κατώ' νά ιδης. Άμ τι ξέχασες που κουβαλούσες άκοπα τόν ένα και τόν άλλο και ξεδούσαμε με τες οκάδες τδ κρασί; ή θαρρείς πως τδ βουτσι θά γένουταν πηγάδι; Νά τδ πινω τδ εύλογημένο, θά 'λεγες που τδ σωσα έγώ, μά έσύ ξέρεις, που δέν τδ βάνω στδ στόμα μου καθόλου.

Άλλά τότε πως έζηγιούνταν αυτό τδ μυστήριο, ο πα-

τότε θάρχησή να βλέπη Θεού πρόσωπο, όταν σηκώση από τὰ στήθια του τὸ βρωμερὸ αὐτὸ χιτρίο τῆς ὁδοῦ Σταδίου, ποῦ τοῦ τὰ πατάγη σήμερα σὰ βραχνῆς καὶ δὲν τὴν ἀφήνει νάνασάνη. Ἔτσι ἂν μιλοῦσε κἄτι καλὸ θῆκανε. Κ' ἔτσι ὁ λαὸς θῆνοιγε τὰ μύτικα του, θῆπνιγε τὸ φαρμακερὸ φεῖδι ποῦ ζεσταίνεται σήμερα μέσα στὸν κόρφο του καὶ θῆ φώναζε ὁ ἴδιος—ἂν βρισκότανε μὲ καιρὸ αὐτὸς ὁ ΕΝΑΣ, ὁ ἱκανός, ποῦ θῆ ἠμποροῦσε νὰ τὸν ἀκούση—ΖΗΤΩ Η ΜΟΝΑΡΧΙΑ ! χωρὶς νὰ ξαφνιαστῆ ὅταν καμμιά μέρα ἄλλοι τοῦ τὸ φωνάζουν, ποῦ θῆ τοῦ τὸ φωνάζουνε.

Τὴν Ἀλήθεια περιμένει νάκούση ὁ λαός. Μὰ πῶς θῆ τοῦ τὴν πούμε τὴν Ἀλήθει' αὐτή, ἀφοῦ δὲν κατορθώσαμε ἀκόμα νάχουμε γλώσσ' ἀληθινή,—ἡ σωστότερη, ἀφοῦ τὴν γλώσσα του, τὴν ἀληθινή τῆ γλώσσα, τῆ βρίζουμε χυδαία καὶ βρόβερη ;

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΣΕ ΚΟΡΗ

Στὸ δρόμο μου τὸ σκετεῖνὸ χρυσοῦν ἀχιτίδα
Μοῦ στέλνει πάλε ἡ ἀγγελικὴ σου νιότη.
Χίλιες φορὲς τὸ θεϊκὸ σου φῶς κι ἂν εἶδα,
Ἀκόμα μὲ τὴ φλόγα μὲ μεθάει τὴν πρώτη.

Ἄς ἔρθῃ κι ἄς μοῦ ξαναπῆ ἡ ἀχιτίδα ἐκείνη
Πῶς πόθος ἢ χαρὰ καμμιά δὲ μοιάζει
Σὰν τὰναγάλιασμα ποῦ αὐτὴ μᾶς κρυφοχύνει
Μὲ μάγιο ποῦ σὲ μάτια λυγρῆς φωλιάζει.

Ζυγώνει ὁ μαῦρος χάρος ποῦ κ' ἐμᾶς κ' ἐσένα
Ἀγάλι ἀγάλι θὰ μᾶς φάῃ, ἄχ, κριμα !
Φέρε μου, ὦ, φέρε μὴ σιγμὴ ἀπ' τὰ περασμένα !
Ἔλα, καὶ φέξε μου νὰ κατεβῶ στὸ μνήμα !

A. E.

ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

Ἄν νὰ σᾶς κάμει ὁ οὐρανὸς δὲ στείλει κεραβνὸ του,
ὄρε παιδιὰ φαβλόμωρα,
Θὰ πῶ πιά τότες ἄδικα πῶς πῆρε στὸ λαιμὸ του
τὰ Σόδομα καὶ Γόμορα.

K. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

πᾶς νὰ λογαριάξῃ νὰ περάσῃ ὡς τ' Ἀγιαντριᾶ μὲ τὸ κρασί ποῦ ἔχει ἀποθηκεμένο, κ' ἡ παπαδιά νὰ τοῦ λῆθῃ στὰ μισὰ τοῦ Μᾶνη, πῶς μ' ἐκείνο ποῦ ἔχει τὸ βουτσι, δὲν ἔβγαζε τὸ μῆνος ; Ὁ αἰδεσιμώτατος γράμματα πολλά δὲν ἔξερε, μὰ ποτὲ τοῦ δὲ θῆ ἔκαμε ἕνα τέτιο λάθος. Ἦταν τόσο ταχτικὸς ἄνθρωπος, ποῦ κανένα πρᾶμα τοῦ σπιτιοῦ του δὲν τοῦ σῶνουνταν στὰ μισὰ τῆς χρονιάς, γιατί τ' ἀποθήκευε ὅλα στὸν καιρὸ τους μὲ τέτιο λογαριασμὸ, ποῦ ποτὲ δὲ βγῆκε γελασμένος.

Ἄν ἦταν μάντης ὅμως καὶ καρδιογνώστης καθὼς ὁ συντεχνίτης του τὴν παλιὰ τὴν ἐποχὴ, δὲ θῆ δυσκολεύουνταν νὰ μαντέψῃ τὴν αἰτία, ποῦ ἔχανε στὰ καλά καθούμενα ἕξη μηνῶν κρασί. Μὰ καὶ μάντης νᾶ ἦταν, καὶ μὲ τὰ μάτια του νᾶ βλεπε, πάλε δὲ θῆ πῆρε πῶς τὸ κρασί, ποῦ ἔλειπε ἀπὸ τὸ λογαριασμὸ του, τὸ ἔχει περάσει ἀπὸ τὸ λάρυγγά τῆς ἡ ἀγαπημένη του ἢ πρεσβυτέρα. Καὶ ὅμως ἦταν σωστό.

Ἡ παπαδιά ἀλήθεια δὲν ἔπινε ποτὲ τῆς κρασί, ἀλλ' ἀπὸ τὴν περασμένη τῆ χρονιά τὸ ἔχει συνηθίσει, ἐπειδὴς ἀρρώστησε ἀπὸ τύφο, καὶ ὁ γιατρὸς τῆς τὸ διάταξε γιὰ δυναμωτικόν. Κατάλαβε ὅμως ἀπὸ τὴν ἀρρώστια καὶ δῶθε πῶς αὐτὸ τὸ εὐλογημένο το σιζυφολοῦμι δὲν εἶναι ἄσκημο νὰ τὸ πίνῃ κανεὶς κι' ὄντας δὲν εἶναι ἀρρωστος, Ἄμ τί! κουτὸς ἦταν ὁ παπᾶς ποῦ τὸ πινε, κι ὁ ἄλλος ὁ

Ο ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΟΣ

ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

ΓΡΑΜΜΑ Β'.

(Τέλος)

Manchester, Φλεβάρης τοῦ 1904.

Ἄς δοῦμε τώρα τί ἀπαντοῦνε σ' ὅλα αὐτὰ οἱ ἀντιπροστατευτικοί.

Ὅταν ἐδῶ καὶ 50 ἢ 60 χρόνια παραδέχτηκε ἡ Ἀγγλίκα τὸ ἀνοικτὸ ἐμπόριο, ἢ βιομηχανία κ' ἡ γεωργία τῆς ψυχρομαχούσαν, τὸ ἐμπόριό τῆς ξέπεφε τὰ κέρδη λιγότευαν, ὁ κόσμος δυστοχοῦσε, ἡ φτώχεια καὶ τὰ ἐγκλήματα πληθαίναν κι ὁ τόπος κόντευε νὰ χρεωκοπήσῃ. Ἄν καὶ δὲν ἔχει λόγο πῶς τὰ φερέματα, οἱ σιδηρόδρομοι, τὸ περισσότερο χρυσάφι κ.τ.λ. βοήθησαν πολὺ τ' ἀγγλικὸ ἐμπόριο, τὴν καλὴ ἀρχὴ ὅμως τὴν ἔκαμε τ' ἀνοικτὸ ἐμπόριο, καὶ μὲ κάθε ξεπεσμό τῶν δασμῶν εἰσογωγῆς μεγάλωνε κι ὁ ἐμπορικὸς τῆς πλοῦτος.

Δὲν εἶναι ἀλήθεια πῶς ἀρχίζουν καὶ φαίνονται σημάδια ξεπεσμοῦ στὴς βιομηχανίες, στὸ ἐμπόριο καὶ στὴ ναυτιλία τῆς, μῆτε χρειάζονται δραστήρια μέτρα. Πρέπει τὸ σύνολο τοῦ ἐμπορίου τῆς νὰ κυττάζουμε κι ὄχι μονάχα τοὺς ἀναπόφευγους κυματισμούς σὲ μερικὲς βιομηχανίες. Τὸ περσινὸ ἐξωτερικὸ τῆς ἐμπόριο εἶπνε μεγαλιέτερο παρὰ ποτέ. Λογαριάζοντάς το πρὸς τόσο τὸν κάτοικο, τῆς Ἀγγλίας τὸ ἐμπόριο εἶναι διπλὸ τοῦ Γερμανικοῦ κι ἕξη φορὲς μεγαλιέτερο τοῦ Ἀμερικανικοῦ. Ἐπειτα εἶναι λάθος νὰ νομίζουμε πῶς τὸ ἐξωτερικὸ τῆς ἐμπόριο ἔχει τόση σημασία. Αὐτὸ εἶναι μονάχα τὸ δέκατο τοῦ ἐντόπιου τῆς καὶ τὸ ἐντόπιο ἀκμάζει. Ὅλα τὰ εἰσοδήματα τοῦ τόπου, θὲς ἀπὸ φορολογία, θὲς ἀπὸ κληρονομικὰ δικαιώματα, ἀπὸ καταθέματα σὲ τράπεζες, ἀπὸ σιδηρόδρομους κ.τ.λ. καθὼς κι ὅλες οἱ στατιστικὲς, ἐργατῶν, ἀπόρων κ.τ.λ. δείχνουν πῶς ὁ πλοῦτος κ' ἡ εὐτυχία τοῦ τόπου πληθαίνουν. Ἡ Ἀγγλικὴ ναυτιλία μεγαλώνει πῶτερο παρὰ κάθε ἄλλου ἔθνους. Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν πρώτων ὑλῶν δὲν λιγοστεύει, παρ' ἀδιάνοχα μεγαλώνει, σημάδι αὐτὸ πῶς τὸ σύνολο τῶν βιομηχανιῶν τῆς δὲν ξεπέφτει καὶ πῶς ἡ ἐντόπια ζήτηση σκεπάζει μὲ τὸ παραπάνω κάθε ξεπεσμό τῆς ἐξωτερικῆς.

Ὅσο καὶ νᾶναι ἀξιολύπητη ἡ φτώχεια ποῦ ὑπάρχει ἀκόμα στὴν Ἀγγλία σὲ προστατευμένους τόπους εἶναι πολὺ μεγαλιέτερη καὶ γενικῶς ἡ ζωὴ πολὺ χειρότερη. Ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς εἶναι ὁ καλλιέτερος θερμμένος καὶ καλλιέτερος πλερωμένος λαὸς τῆς Εὐρώπης, καὶ μὲ ταχτικώτερη δουλειά. Στὴ Γερμανία τὰ μεροκάματα εἶναι μικρότερα, οἱ ὥρες ἐργασίας περισσότερες, κ' οἱ ἐργατικοὶ ὅροι χειρότεροι παρὰ στὴν Ἀγγλία. Στὴν Ἀμερική, ἐνῶ τὰ μεροκάματα εἶναι ἀψηλότερα, ὁ ἐργατικὸς ἀγῶνας εἶναι μεγαλιέτερος κ' ἡ ζωὴ πολὺ ἀκριβώτερη.

Ἄν τὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο τῆς Ἀγγλίας, μερικὰ χρόνια τώρα δὲ φαίνεται νὰ μεγάλωσε πολὺ, ἡ αἰτία εἶναι ὁ μέγας ξεπεσμοὸς παντοῦ. Ἡ παραγωγὴ τῆς κ' ἡ ἐργασία τῆς μεγάλωσαν μάλιστα πολὺ, κ' ἐνῶ οἱ τιμὲς καὶ τὰ κέρδη ξέπεσαν, τὸ ἐμπόριο εἶναι ταχτικώτερο καὶ μὲ λιγώτερος κυματισμούς.

Γιὰ τὴν Ἀγγλία τὸ ἀνοικτὸ ἐμπόριο εἶναι σήμερα πῶ ἀναγκαῖο παρὰ ποτέ. Ὁ ὀργανισμὸς τῆς, ὁ μέγας τῆς πληθυσμὸς, οἱ ἐμπορικὲς καὶ κοινωνικὲς τῆς ὅροι στηρίζονται ὅλα σ' αὐτὸ τὸ σύστημα, κ' ἡ ἀλλαγὴ του θῆτανε ὀλέθρια. Εἶτανε φυσικὸ μὲ τὸν καιρὸ νὰ προκόψουν καὶ τ' ἄλλα ἔθνη, νὰ μεγαλώσῃ ἡ παραγωγὴ τους καὶ μὲ τὸν μεγαλιέτερο συναγωνισμὸ νὰ χάσῃ ἡ Ἀγγλία τὴ μεγάλη τῆς ἐμπορικὴ ὑπεροχὴ. Εἶναι ὅμως καὶ πολλὲς ἄλλες οἱ αἰτίες τοῦ ξένου συναγωνισμοῦ κ' ὄχι μονάχα ἡ προστασία. Κ' ἔσχα τὸ χρωστεὶ ἡ Ἀγγλία στ' ἀνοικτὸ τῆς ἐμπόριο ποῦ κρατεῖ ἀκόμα τὴν πρώτη θέση καὶ ποῦ ὠφελεῖται ἀπὸ τὴν προκοπὴ τῶν ἄλλων ἔθνων.

Ἐπειτα ἀκόμα κ' ἡ Γερμανία κ' ἡ Ἀμερική, ἐνῶ προστατεύουν μερικὲς βιομηχανίες τους, ἔχουν ὅμως κι αὐτὲς ἀνοικτὸ ἐμπόριο. Τὰ Γερμανικὰ κράτη, μὲ 58 ἑκατομμύρια πληθυσμὸ, ἀνάμεσά τους ἔχουν ἀνοικτὸ ἐμπόριο. Οἱ Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικής, μὲ 80 ἑκατομμύρια πληθυσμὸ, ἔχουν κι αὐτὲς ἀνάμεσά τους ἀνοικτὸ ἐμπόριο. Εἶναι τὸ μεγαλιέτερο ἀνοικτὸ ἐμπόριο τοῦ κόσμου καὶ σ' αὐτὸ χρωστεὶ ἡ Ἀμερικὴ μεγάλο μέρος τῆς ἐμπορικῆς προκοπῆς τῆς, καθὼς καὶ στὰ μεγάλα φυσικὰ κ' ἐμπορικὰ τῆς πλεονεχτήματα, κι ὄχι στὸ προστατευτικὸ τῆς σύστημα. Τὰ σύνορα ἐνός Βασιλείου εἶναι ὅπως τὰ σύνορα μῆς ἐσωτερικῆς Πολιτείας. Ἄν τὸ προστατευτικὸ σύστημα ὠφελεῖ τότες τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἀμερικής ἢ προκοπὴ θῆτανε ἀκόμα μεγαλιέτερη ἂν οἱ Πολιτεῖες τους εἶχαν ἀνάμεσά τους προστασία, ἐνῶ εἶναι γνωστὸ πῶς τὸ ἐσωτερικὸ ἀνοικτὸ ἐμπόριό τους τῆς ὠφέλησε σημαντικὰ. Ἄλλη αἰτία τῆς ἐμπορικῆς προ-

κόσμος μακάρι; Καὶ τὸ βρισκε τόσο καλὸ ἡ καημένη ἡ παπαδιά, ποῦ ὄντας εἰψοῦσε ζεχνούσε τὸ νερό.

Ὁ παπᾶς, ποῦ δὲν εἶχε καθόλου χαμπάρι ἀπὸ τὴν καινούρια τῆ μόδα τῆς κυρᾶ πρεσβυτέρας, ἕνα ἔτρωγε τὸ μεσημέρι ἔπερνε κ' ἕναν ὕπνο, χεϊμῶνα καλοκαίρι ἢ παπαδιά ὅμως τὲς περισσότερες φορὲς ποῦ κοιμοῦνταν ὁ παπᾶς, προτιμοῦσε νὰ περνήτῃ τὴν ὥρα τῆς κοντὰ στὸ βουτσι καὶ νὰ χαλνῆ τὸς λογαριασμούς τοῦ αἰδεσιμώτατου. Ἐἰμποροῦσε, λοιπόν, ὁ φουκαρᾶς ὁ παπᾶς νὰ καταλάβῃ τίποτε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο; ἦταν ποτές δυνατὸ νὰ ἔχη ὑπόψια γιὰ τὴν παπαδιά ; Ὅτᾶ ἐξακολουθοῦσε μάλιστα ν' ἀπορῆ καὶ στὸν ἄλλο τὸν κόσμο, ἂν δὲν παρουσιάζονταν ἕνα περιστατικὸ γιὰ νὰ πιάτῃ κάθο.

Δ.

Τὸ κρασί, καθὼς τὸ ἔχει πῆ ἡ παπαδιά, πρὶν βγῆ ὁ μῆνας σῶθηκε, κι ὁ καημένος ὁ Παπασκῦρος βρέθηκε σὲ δύσκολη θέση. Νὰ γύρευε δανεικὸ, δὲν τὸ ἔκαμε γιατί δὲν πίστευε πῶς θῆ τοῦδινε καὶ κανένας. Ὅσοι εἶχαν τὸ φύλαγαν γιὰ ὥρα ἀνάγκη, ἕμα πῆραν τὴν ἀπόφαση τῆς καταστροφῆς. Νὰ πῆγαινε ν' ἀγόραζε ἀπὸ ξένο χωριό, δὲν εὐκολοῦνταν ἀπὸ παρᾶδες σ' αὐτὴν τὴν περίσταση. Ἔτσι λοιπόν ὁ αἰδεσιμώτατος, θέλοντας καὶ μῆ, ἀναγκάστηκε νὰ μείνῃ εὐχαριστημένος μόνε μὲ τὸ νερό. Ἡ κυρᾶ πρε-

σβυτέρα ὅμως τὸ νερὸ τὸ θυμήθηκε ἀργότερα ἀπὸ τὸν παπᾶ, γιατί πρὶν σωθῆ τὸ κρασί γιόμισε μὴ ταμιζάνη καὶ τὸν ἔκρυψε κ' ἔπινε κάμποσες μέρες ἀφοῦ τελείωσε τὸ βουτσι κ' ὕστερα.

Μιὰ μέρα ὅμως, ἀπ' αὐτὲς ποῦ ἡ παπαδιά ἔπινε τὸ κρασί τῆς ταμιζάνης, καὶ ὁ παπᾶς τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ, ὁ αἰδεσιμώτατος φώναζε τὴν πρεσβυτέρα του νὰ τὸν ζύση στὴ ράχη, ποῦ τὸν ἔτρωγε. Δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορὰ, ποῦ πάθαινε αὐτὴ τὴ δουλειά ὁ παπᾶς, οὔτε ἡ πρώτη φορὰ ποῦ τὸν ζοῦσε ἡ παπαδιά του. Μὲ τὸ ζύσιμο ἔπαψε ἡ φαγοῦρα τοῦ παπᾶ, ἀρχίνησε ὅμως νὰ τὸν στενοχωρῆ μὴ ἄλλη διαφορετικὰ φαγοῦρα, Ὅυδὲν καλὸν ἄμικτον κακοῦ βλέπετε, κατὰ ποῦ λὲν οἱ ἀρχαῖοι. Γιὰ νὰ περάσῃ ὅμως κι' αὐτὴ ἡ φαγοῦρα τοῦ αἰδεσιμώτατου, ἔπρεπε νὰ γένῃ κατιτίς ἀνάποδα, ἔπρεπε δηλαδὴ νὰ ζύση ὁ παπᾶς τὴν παπαδιά. Μπορεῖ νὰ φανῆ λίγο περίεργο αὐτὸ τὸ πρᾶμα, ὄχι ὅμως κι ἀφύσικο. Ἡ παπαδιά ἔκαμε πῶς δὲν κατάλαβε τίποτε ἀπὸ τὴν καινούρια τῆ φαγοῦρα τοῦ παπᾶ, κι' ἔς ἦταν αὐτὴ ἡ αἰτία, καὶ κίνησε νὰ φύγῃ. Ὁ παπᾶς ὅμως τὴν τράβηξε νὰ καθίση, ἀφορμὴ πῶς θῆ τῆς ἔλεγε ἕνα μυστικόν. Νὰ μῆ τὰ πολυλογούμε, μ' ὅλα τὰ στριφογυρίσματα τῆς κυρᾶ πρεσβυτέρας, ὁ αἰδεσιμώτατος ἦρε καιρὸ νὰ κάμῃ ἕνα ἄκακο χορατὸ σὰν ἄνθρωπος κι' αὐτός, καὶ τὸ χορατὸ αὐτὸ ἦταν ἕνα φιλί. Μὰ ἀπάνω σ' αὐτὸ μὴ μωρωδιὰ βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα τῆς παπαδιάς, μωρωδιὰ